

1000000

VWG ARNHEM EO

veldwaarnemingen

Henk Sierdsema

Februari

Wilde Zwaan	5-2	32	Geitenwaard (Zwijnenburg)
Wilde Zwaan	5-2	7	Lobberdense waard (Zwijnenburg)
Indische gans	totaal	2	waarnemingen 2 exemplaren
Canadese Gans	totaal	2	waarnemingen 4 exemplaren
Brandgans	totaal	5	waarnemingen 11 exemplaren
Nijlgans	1-2	56	Havikerwaard (Henstra)
Casarca	1-2	8	Havikerwaard (Henstra)
Blauwe Kiekendief	10-2	1	Uiterw. Pannerden (Zwijnenburg)
Blauwe Kiekendief	14-2	1	Terletse heide (Sierdsema)
Patrijs	totaal	9	waarnemingen 18 exemplaren
Bonte Strandloper	8-2	4	Bijland (Zwijnenburg)
Houtsnip	14-2	1	Imbosch (Sierdsema)
Houtsnip	21-2	1	Hoge heide (montf.) (Zwijnenburg)
Tureluur	10-2	1	Pannerdense waard (Zwijnenburg)
Ransuil	16-2	5	Vuilverb. Duiven (Hoorn, Kuyper)
IJsvogel	1-2	1	Kandia (Zwijnenburg)
Waterpieper	totaal	6	waarnemingen 27 exemplaren
Klapekster	totaal	6	waarnemingen 6 exemplaren
Raaf	totaal	5	waarnemingen 24 exemplaren
Putter	totaal	5	waarnemingen 52 exemplaren

Maart

Georde Fuut	27-3	1	Bijland (Zwijnenburg)
Roerdomp	19-3	1	Erfkamerlingschap (Zwijnenburg)
Zomertaling	17-3	2	Meinerswijk (Schoppers)
Zomertaling	19-3	1	Ossenwaard (Zwijnenburg)
Rode Wouw	28-3	1	Leusveld (Winkelhorst, Verhagen)
Blauwe Kiekendief	27-3	1	Oude waal (Zwijnenburg)
Patrijs	totaal	2	waarnemingen 2 exemplaren
Bonte Strandloper	17-3	1	Meinerswijk (Schoppers)
Houtsnip	9-3	4	Hoge heide (montf.) (Zwijnenburg)
IJsvogel	9-3	1	Meinerswijk (Leygraaf)
Waterpieper	totaal	3	waarnemingen 22 exemplaren
Klapekster	29-3	1	Elsberg (Kwint)
Raaf	12-3	1	Burgers' zoo (Schoppers)
Putter	9-3	6	Delhuizen (Schoppers)
Putter	19-3	10	Ossenwaard (Zwijnenburg)
Putter	27-3	3	Bijland (Zwijnenburg)
Appelvink	14-3	14	Carolinapark dieren (Winkelhorst)

April

Purperreiger	16-4	1	Velperbroek (Bonder)
Ooievaar	20-4	1	Huissen (Leygraaf)
Indische gans	9-4	1	Doorwerthse waarden (Schoppers)
Canadese Gans	totaal	3	waarnemingen 11 exemplaren
Casarca	9-4	2	Meinerswijk (Leygraaf)
Zomertaling	4-4	4	Velperwaard (Bonder)
Zomertaling	10-4	2	Velperwaard (Bonder)
Zomertaling	19-4	1	Meinerswijk (Leygraaf)
Zwarte Wouw	10-4	1	Pannerdense waard (Zwijnenburg)
Rode Wouw	17-4	1	Lobberdense waard (Knijn, Renssen)
Bruine Kiekendief	3-4	1	Bergse hoofd (Zwijnenburg)
Kluut	9-4	1	Meinerswijk (Leygraaf)
Regenwulp	9-4	1	Sluizen driel (Schoppers)
Regenwulp	30-4	2	Ossenwaard (Zwijnenburg)
Oeverzwaluw	19-4	2	Kandia (Leygraaf)
Waterpieper	3-4	2	Uiterw. Pannerden (Zwijnenburg)
Tapuit	totaal	2	waarnemingen 2 exemplaren
Beflijster	9-4	1	Rhedense heide (Bonder)
Beflijster	22-4	5	Herikhuizerveld (Knijn)
Beflijster	26-4	10	Nieuwe aanleg (Renssen)
Buidelmees	4-4	1	Ossenwaard (Zwijnenburg)
Klapekster	4-4	1	Elsberg (Kwint)
Klapekster	4-4	1	Wr-hei (Kromme elleboog) (Kwint)
Klapekster	9-4	1	Rozendaalse veld zw (Bonder)
Putter	totaal	4	waarnemingen 6 exemplaren

Mei

Blauwe Kiekendief	4-5	1	Rozendaalse veld (Sierdsema)
Witvleugelstern	18-5	1	Erfkamerlingschap (Zwijnenburg)
Draaihals	4-5	1	Rozendaalse veld (Sierdsema)
Paapje	4-5	1	Rozendaalse veld (Sierdsema)
Tapuit	4-5	5	Rozendaalse veld (Sierdsema)

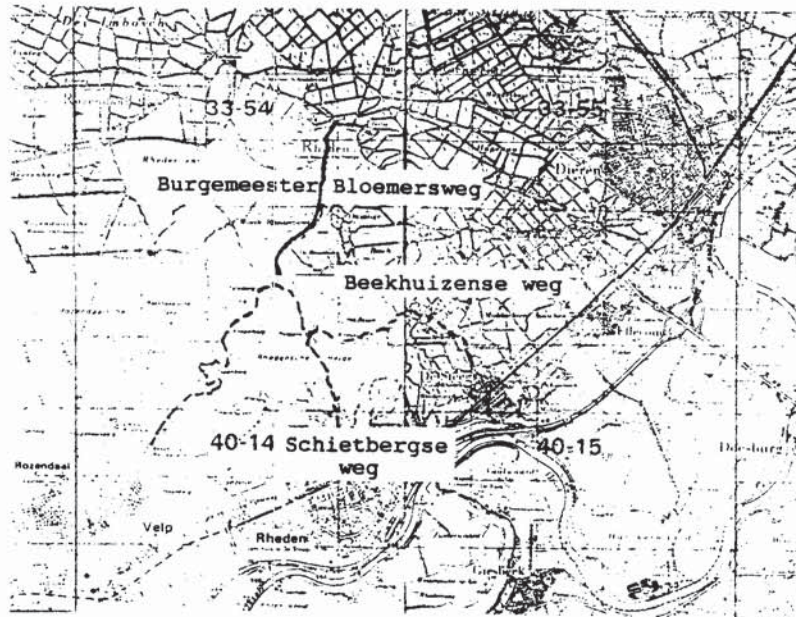

bloemersweg afgesloten

Norbert Kwint

Na een aantal jaren van geruchten, voornemens en plannen is het er nu eindelijk van gekomen: de Burgemeester Bloemersweg, die een groot deel van het Nationaal Park Veluwezoom doorsnijdt, is jongstleden maandag 25 mei afgesloten voor al het gemotoriseerd verkeer. Hiermee is een einde gekomen aan wat Natuurmonumenten noemt een aanslag op de frisse lucht en de stilte in dit gebied en is een groot aaneengesloten gebied op de Zuidoost-Veluwe ontstaan dat niet toegankelijk is voor gemotoriseerd verkeer.

Met het afsluiten van de Burgemeester Bloemersweg wordt een soortement mijlpaal bereikt. Immers, de afgelopen jaren zijn reeds een aantal (onverharde) zandwegen (Koningslaan, Eerbeekse Baan) afgesloten, maar nu is dan ook de knoop doorgehakt en is een min of meer doorgaande, verharde weg afgesloten. De eerste stappen hiervoor werden al in 1986 gezet toen Gedeputeerde Staten het Integraal Deelplan Zuidoost-Veluwe definitief vaststelde. In dit plan zijn de gewenste beheers- en inrichtingsmaatregelen aangegeven. Een daarvan is het meer geschikt maken van de omgeving Lange Juffer-Elsberg voor rustige dagrecreatie, gericht op natuurbeleving. Het huidige College van de Gemeente Rheden heeft onder andere als reactie hierop bepaald dat de bovengenoemde weg voor al het gemotoriseerd verkeer afgesloten moest worden.

Voor de recreanten die tot op heden de Bloemersweg per auto ondergingen, worden er aan beide uiteinden van de weg parkeerplaatsen aangelegd vanwaar men lopend of met de fiets verder kan (er is echter sprake van een ontheffingensysteem voor invaliden e.d. Met nadruk wordt gezegd dat de 'keuringen' hiervoor niet licht zijn).

De Elsberg zal vanaf nu gaan dienen als een regionaal wild-observatiepunt. Hiervoor zal een soortement observatiepost worden gecreëerd en is een groot deel van de Worthrhederheide gepromoveerd tot rustgebied. Het wild ziet de observeerder niet het omgekeerde hopelijk wel. De kans op het waarnemen van een stuk wild moet hierdoor toenemen. Ook is een (klein) deel grove dennenbos gekapt en is er een drinkplas (zoel) gemaakt, waardoor dit deel van de heide rustiger en aantrekkelijker wordt voor de diverse diersoorten.

Nu is de weg nog provisorisch afgesloten maar waneer eenmaal alle werkzaamheden (aanleg parkeerplaatsen, aanleg fietspad en gedeeltelijk verwijderen bestaande verharding) zijn voltooid, zal een formele afsluiting plaatsvinden. Als grap stond in een artikel in de krant dat de beheerders van Natuurmonumenten nu ook wel met het paard (of met de fiets) zouden moeten gaan! Daar zit natuurlijk wel wat in!

Hierop aansluitend zijn er plannen van de gemeente om ook de andere verharde wegen die naar en langs de Posbank lopen af te sluiten. Wanneer deze plannen volledig worden uitgevoerd zal er vanaf 1995 ten noorden van de provinciale weg Velp-Dieren een intense stilte hangen in het Nationaal Park Veluwezoom.

Immers, zowel de Beekhuizense weg (vanaf Velp (1993) én vanaf De Steeg (1995)) alsook de de Schietbergse weg (1994) zullen dan vrijwel geheel worden afgesloten voor gemotoriseerd verkeer. Het idee is nu om dan bussen te laten lopen van en naar de Posbank. Over dit onderdeel zijn echter de laatste woorden nog niet gezegd.

Voor fervente auto-vogelaars (niet bij onze VWG toch??) blijven de energiezuinig aangedreven benenwagens en de evenzo milieuvriendelijke fiets over om het gebied vanaf de zuidzijde te penetreren en onze onderzoeken voort te zetten.

de eerste vogel

Na 100 dagen de eerste vogel in de tuin

Koos Dansen

Eind december verhuisden we naar Arnhem-Rijkerswoerd. Een gloednieuw huis in een maanlandschap van kaal zand. Overal om ons heen wordt nog druk gebouwd. Zien we ook vogeltjes in dit pionierlandschap? Zeker wel, maar voorlopig alleen op afstand. In de wilgen langs de Kruisstraat zit op een vaste tak vaak een Torenvalk, of hij staat bidend boven het braakliggende met (on)kruiden begroeide land. Eksters zien we daar ook en Fazanten. De hanen horen we tot in de slaapkamer. Overvliegende Kol- en Rietganzen zijn er vrijwel dagelijks en als het in maart flink regent en er plassen ontstaan in de weilanden tussen Rijkerswoerd en de snelweg naar Nijmegen trekt dat niet alleen meeuwen, Kieviten en Wilde Eenden. Ook klinken de opwindende voorjaarsgeluiden van Grutto en Scholekster op vanuit die hoek. Vanuit een bovenraam zien we ze vervolgens ook met de kijker. Op een vroege zondagochtend zien we op de grens van woonwijk en weiland een auto stoppen waar vier mannen met laarzen uit tevoorschijn komen, die systematisch het grasland gaan afzoeken. Eierzoekers! De rotzakken. Jammer dat wij niet zoals in Duitsland aan het autonummerbord kunnen zien waar men vandaan komt.

Vogelbelevissen in zo'n nieuwe wijk? Ja dus, maar op het kale stukje grond achter het huis, dat eigenlijk de naam tuin nog niet verdient, blijft het vooralsnog uitgestorven. De burens hadden in hun optimisme een vogelhuisje met pindasnoer en vetbolletje neergezet. De hele winter lang kwam daar echt helemaal niets. Logisch eigenlijk, wat heeft een mus, Merel, Roodborst of Koolmees te zoeken in zo'n landschap zonder groen! Maar eind maart horen we op een avond een Merel zingen, zonder hem te zien overigens.

En dan op 2 april 1992, na ruim 100 dagen, is het zo ver: kom gauw kijken, kom gauw kijken, een vogeltje in de tuin! En wat voor een vogeltjes. Op de dakrand van ons schuurtjes zit een prachtig mannetje Zwarte Roodstaart, met zwarte borst en roestrode staart parmantig te hippen en te wippen. Haast in extase gapen we hem aan. Ik ren naar boven om de kijker te halen. Als ik terugkom is hij verhuisd naar de nok van het dak van de huizen aan de overkant en voor ik heb kunnen scherpstellen, is hij verdwenen.

Ledenbijeenkomst 28-4-1992

Henk Ruissen

Jan Knijn opent, als vervanger voor Norbert Kwint, de vergadering. Hij heet ongeveer 35 mensen (!!) welkom waaronder een aantal nieuwe leden en enkele introducées.

Financieel jaarverslag

Het financiële jaarverslag over 1991 kon wegens een onduidelijkheid nog niet worden goedgekeurd op de ALV. Een verbeterde versie wordt nu met algemene stemmen goedgekeurd.

Werkgroepen

Opleiding en onderzoek: Door deze werkgroep wordt momenteel een onderzoeksplan uitgewerkt. In de Vlerk 3 (augustus 1992) zal het worden gepresenteerd.

Kunstmatige nestgelegenheden: De werkgroep heeft, mede door inzet van een timmerman, zo'n 150 nestkasten geproduceerd in allelei soorten en maten. Vele daarvan zijn ook opgehangen, bijvoorbeeld op Angerenstein, Avegoor en Middachten. Dit jaar wordt door de werkgroep beschouwd als een 'leerjaar', waarin één en ander uitgeprobeerd wordt. Momenteel denken ze na over het vervolg. Er zal een beleid worden geformuleerd waarin staat wat de groep in de toekomst wil gaan doen.

Excursiewerkgroep: Henk Ruissen heeft de coördinatie van deze groep overgenomen van Fokko Erhart. Binnenkort zal er weer nagedacht moeten worden over nieuwe bestemmingen. De werkgroepleden krijgen daarover bericht. De eerstvolgende excursie gaat naar de Flevopolder, op 30 mei. Daarna is er toch weer de traditionele nachtzwaluwexcursie naar de Imbosch. Deze wordt gehouden op 19 juni (zie elders in deze Vlerk).

Ruimtelijke ordening: Momenteel houdt deze groep zich bezig met een groot aantal zaken die veel tijd vragen, zoals de Betuwelijn en Lobberdense waarden. Omdat er niemand van deze groep aanwezig is, zal de stand van zaken volgende keer worden toegelicht.

Overleg met Jan Knupker

Jan Knupker is voor onze regio de consultant voor Vogelbescherming. In een gesprek met het bestuur heeft hij uitgelegd wat hij voor de VWG kan betekenen. De Vogelbescherming wil zich meer gaan bezighouden met regionale en plaatselijke vogelwerkgroepen. Ze willen daar ondersteuning bieden bij het voeren van acties, aantekenen van bezwaren, etc. Een verzoek van Vogelbescherming om excursie-data van onze Vogelwerkgroep in Vogels te publiceren willen we in eerste instantie afhouden. Als het excursie-gebeuren wat meer is ingeburgerd in de Vogelwerkgroep kunnen we dit nog eens aanroeren.

De landelijke bekendheid van de Vogelbescherming kan van groot belang zijn om zaken gedaan te krijgen of juist tegen te houden. Alle zaken die vogels aangaan, zoals kappen van bomen, vangen van vogels, etc, kunnen aan Jan Knupker worden doorgegeven zodat hij met de Vogelbescherming (en overleg met de Vogelwerkgroep) actie kan ondernemen.

Roekenbestrijding in Dieren

In Dieren heeft zich in de Hoflaan een kleine roekenkolonie gevestigd; een satellietkolonie van een grote kolonie aan de andere kant van de straat. Na klachten van buurtbewoners zijn alle nesten op twee na, hier zaten namelijk eieren in, door de brandweer verwijderd. In een streekblaadje is naar aanleiding daarvan een negatief sensatie-artikel, door iemand geschreven die bepaald niet ingevoerd was in de materie, verschenen, waarin gesproken wordt over agressieve roeken en bloedspetters op het gemeentehuis..... (?!?!). Via Jan Knupker heeft de VWG contact gezocht met de Vogelbescherming om dit uit te zoeken. Het blijkt alleen strafbaar te zijn om nesten van roeken waarin zich eieren of jongen bevinden, te verwijderen. De gemeente heeft zich daar keurig aan gehouden en twee nesten met eieren laten zitten. De Vogelbescherming zal proberen een positief artikel over deze vogels in de Gelderlander te plaatsen.

Mededelingen

- Er is een brief binnengekomen van de Vogelbescherming waarin aangekondigd wordt dat er weer een landelijke trekteldag georganiseerd zal worden en wel in oktober 1993.
- De VWG is uitgenodigd om zitting te nemen in het voorloverleg (Klankbordgroep) van het Gelderse Poort-project. Herman van Steenwijk zal ons vertegenwoordigen.
- De VWG is ook uitgenodigd om de ondertekening bij te wonen van een overeenkomst tussen SBB, gemeente Arnhem en het WNF, betreffende de herinrichting van Meinerswijk. Tevens wordt op die dag een natuurpad geopend. Jan Knijn zal de VWG hier vertegenwoordigen.
- De 'Dutch Birding Travel-Reports Service' laat weten dat ze een catalogus uitgebracht hebben waarin reisverslagen van natuurliefhebbers aangeboden worden. Deze verslagen kunnen aangevraagd worden om bijvoorbeeld vakanties naar vogelgebieden te kunnen voorbereiden. De catalogus ligt op de vergadering ter inzage (zie ook elders in deze Vlerk).

Waarnemingen

Het voorjaar slaat toe en resulteert in een stroom waarnemingen van teruggekeerde zangertjes en doortrekkers. Het was ondoenlijk om waarnemers en waarnemingen bij te houden maar de volgende soorten zijn de afgelopen tijd in ons telgebied gezien of gehoord:

Purperreiger, Zomertaling, Klapekster, Beflijster, Appelvink, Kleine bonte Specht, Roodborsttapuit, Buidelmees, Tapuit, Grasmus, Braamsluiper, Gierzwaluw, Visarend, Fluit, Gekraagde roodstaart, Raaf, IJsvogel, Kluut, Vissdief, Kleine plevier, Oeverloper, Ooievaar, Zwarte wouw, Waterral, Tuinfluit, Regenwulp, Putter, Nachtegaal, Poelruiter, Grauwe vliegenvanger, Grote gele kwikstaart, Rode wouw.

Iedereen wordt verzocht zijn of haar eerste waarnemingen op de fenologielijsten in te vullen of door te geven aan Jos Pilzecker. Ook werd gemeld dat er weer vangkooien voor kraaiachtigen gevonden waren. Het was onduidelijk of ze illegaal of legaal opgesteld waren. Niemand weet precies het hoe en waarom ervan. Misschien kan daar eens in de Vlerk op in worden gegaan.

Na de pauze werden we vergast op dia's van Koos Dansen, werkzaam bij het Gelders Landschap. Hij liet zijn dia's vergezeld gaan van de oproep om fotogenieke vogelzaken aan hem door te geven. Dit kan zowel zeldzame vogels betreffen als andere soorten die goed te fotograferen zijn bijvoorbeeld een rustplaats waar vogels steeds terugkomen. De tipgever kan, in geval van succes, rekenen op een afdruk van het resultaat.

De dialezing viel uiteen in twee delen. In het eerste deel werden de werkzaamheden en resultaten getoond van een projekt om het biotoop van de boomkikker in de Achterhoek te verbeteren. Het Teeselinkven, vanouds een plaats waar boomkikkers voorkomen, wordt bedreigd door verdroging. De voortplanting van de boomkikkers komt daardoor in gevaar. Door middel van een aantal grote ingrepen wordt het ven een flink stuk uitgediept waardoor er weer water in komt te staan. Jaarlijks wordt ongeveer een kwart van het ven aangepakt. Het ziet er in eerste instantie rampzalig uit maar de vegetatie herstelt zich zeer snel. Aan de hand van de schitterende dia's konden we zien hoe één en ander aangepakt was en wat de eerste resultaten waren. Een ander project is het graven van een poel voor boomkikkers in het gebiedje Wanninkhof. Een oude drinkpoel is hier veranderd in een klein meertje, ook om de voortplanting van de boomkikker mogelijk te maken.

In het tweede deel van de lezing werd ons een lange rij vogelsoorten getoond; van bosvogels tot steltlopers en eenden. Ook werd erbij verteld hoe de dia's gemaakt waren. De voornaamste ingrediënten voor de schitterende dia's waren een grote hoeveelheid geduld, flink opletten en een portie geluk. Het aanleggen van een drinkvijvertje in het bos of het verstoppen van zonnepitten in de schors van een boom wilde ook nog wel eens helpen. Zeer fraai waren de series van telkens één vogel in wisselende houdingen. Door gebruik van twee projektoren gaf dit een fraai bewegingseffect. Een dialezing die zeer de moeite waard was.

van het secretariaat

Verhuisd

Rob Lensink Hogestraat 17 6851 BQ Druten 08870-17855
Jo Schmitz Elzepas 141 6662 XC Echt
Peter Waanders Willem van Noortstraat 1 6828 XV Arnhem

Lidmaatschap beëindigd

Anita Oosterhuis

nachtzwaluwexcursie

Ook dit jaar wordt er weer een nachtzwaluwexcursie gehouden. Het begint nu echt een traditie te worden want dit wordt de derde keer. Het succes van deze onderneming is voor een groot deel afhankelijk van het weer, dus grote hoeveelheden Nachtzwaluwen kunnen niet worden gegarandeerd. Voorgaande jaren hebben geleerd dat er ook bij slecht weer in ieder geval vogels gehoord worden.

De Nachtzwaluw is voor veel vogelaars een ongewone verschijning, aangezien deze vogel (zoals de naam al zegt) voornamelijk 's nachts actief is. Bovendien is het een schaarse broedvogel. Gelukkig hebben we in Arnhem de Veluwe binnen handbereik. Een gebied dat één van de grootste bolwerken is van de nachtzwaluw.

Dit jaar zal de excursie gehouden worden op vrijdag 19 juni. We verzamelen om 21.00 uur op de parkeerplaats aan het begin van de Eerbeekse weg (zie Vlerk 91-2, p.44). Deze is te bereiken door vanuit Arnhem richting Terlet te gaan (parallelweg van de A50). We maken dan eerst een wandeling naar het broedgebied van de nachtzwaluw waarbij misschien nog wat late zangvogels te bekijken en te beluisteren zijn. Ook is de kans groot dat reëen, edelherten en misschien een vos zich laten zien. Omstreeks 22.30 uur, als de zon achter de horizon zal zijn verdwenen, kunnen de roepende Nachtzwaluwen worden verwacht. We proberen om 24.00 uur weer terug te zijn bij de parkeerplaats.

Dus wie een nieuwe soort aan z'n lijstje wil toevoegen of de kennismaking met deze soort weer eens wil vernieuwen, of gewoon op een zwoele zomeravond na zonsondergang in het bos wil rondstruinen, die wordt verwacht op:

19 juni om 21.00 uur op de parkeerplaats aan het begin van de Eerbeekse weg.

Heb je na dit verhaaltje nog vragen over de excursie, dan kun je bellen met Henk Ruissen (tel. 085 - 643736).

beken- en vijvertelling

Een beknopt overzicht van de telresultaten over winter 1991/92.

Jan Schoppers

Inleiding

In de winter van 1992/92 is een voorzichtige start gemaakt met een nieuwe telling genaamd 'de beken- en vijvertelling'. Bij deze telling worden in het winterhalfjaar beken, weteringen, plassen, vijvers en andere waterpartijen geteld op aanwezige watervogels. Een aantal soorten komt bij de 'rivierentellingen' langs de IJssel niet goed uit de verf. Dit zijn vooral soorten die relatief schaars zijn of soorten die door het karakter van de telling niet of nauwelijks opgemerkt worden. Samen met de rivierentelling moet de beken- en vijvertelling een goed overzicht geven van de aanwezige winterpopulatie van watervogels binnen ons werkgebied. De afgelopen winter gold als een aanloopperiode voor deze telling om te kijken wat mogelijk is en dergelijke. Na een introductie en een oproep in ons verenigingsorgaan (Vlerk 4; jrg. 8, p. 100) kwam een aantal reacties van leden voor deelname binnen. Gevraagd werd om in ieder geval rond de jaarwisseling een telling uit te voeren. Extra tellingen buiten deze periode waren natuurlijk ook zeer welkom.

Telgebieden

Tabel 1 geeft een overzicht van de getelde gebieden en of deze geteld zijn per tweemaandelijks periode. De winter is voor de presentatie van de resultaten voor het gemak verdeeld in drie delen, namelijk okt./nov., dec./jan. en feb./mrt.

Tabel 1. Overzicht van de telgebieden en de uitgevoerde tellingen per tweemaandelijks periode

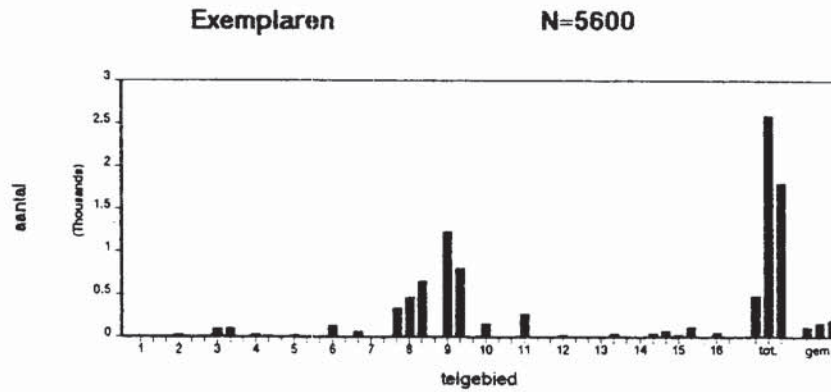
Telgebied	okt./nov.	dec./jan.	feb./mrt.
1. Beekhuizerbeek		+	
2. Park Sonsbeek		+	
3. Park Presikhaaf		+	+
4. Park Rosendaal		+	+
5. Middachten		+	+
6. Zwembad Didam		+	
7. Rosendaelse Beek	+	+	+
8. Plasjes Westervoort	+	+	+
9. Meinerswijk		+	+
10. Lobith		+	
11. Erfkamerlingschap/Die Wild		+	
12. Hengelder Leigraaf/Didamse Wetering		+	
13. Zevenaarsche Wetering	+	+	+
14. Wijde Wetering		+	+
15. Eldensche Zeeg	+	+	+
16. Linge		+	

Er zijn 36 tellingen uitgevoerd in 16 gebieden. In totaal waren hier 2931 minuten voor nodig; gemiddeld per telling ruim 81 minuten. Wanneer een telgebied in een tweemaandelijkse periode meerdere malen geteld is, zijn de resultaten gemiddeld. Per landschapstype zijn de telgebieden verdeeld over Veluwe (1), Steden en dorpen (2,3,4,5,6), Uiterwaarden (7,8,9), Rijnstrangen (10,11), Liemers (12,13,14) en Over-Betuwe (15,16).

Resultaten

Tijdens de tellingen zijn 5600 exemplaren opgeschreven, verdeeld over 41 soorten. De Meerkoet was koploper met 1773 ex., gevolgd door de Kuifeend met 980 en de Wilde eend met 674 exemplaren. Van de IJsvogel werden 6 exemplaren gezien en de Grote gele kwikstaart werd slechts tweemaal gezien. In figuur 1 en 2 zijn van Dodaars, Blauwe reiger, Waterhoen en het aantal exemplaren en (gemiddelde) resultaten per periode per telgebied in grafiekvorm weergegeven.

Figuur 1. Aantal waargenomen exemplaren per telgebied (N = totaal aantal exemplaren, gem. = gemiddeld aantal per telmaand)

De **Dodaars** wordt op plassen in de uiterwaarden en weteringen in de Liemers aangetroffen. De totale en gemiddelde aantallen nemen in de loop van de winter toe. Het aantal van negen is te weinig om daar wat zinnigs over te zeggen. De uiterwaarden, Rijnstrangen, Liemers en Over-Betuwe zijn bij de **Blauwe reiger** favoriet om te foerageren. Midden in de winter zijn de totalen en de gemiddelde aantallen het hoogst. Waarschijnlijk krijgen dan de standvogels gezelschap van trekkers uit Oost- en Noord-Europa. Interessant is om na te gaan of bij een strenge winter de **Blauwe reiger** zich dan meer in de urbane omgeving zal ophouden. Het **Waterhoen** blijkt in de winter een voorkeur te hebben voor de waterpartijen in en rond dorpen en in de stad. Waarschijnlijk worden de standvogels dan aangevuld met exemplaren van buiten deze omgeving en vanuit Scandinavië en Oost-Europa. Voor wat betreft de exemplaren komen verreweg de hoogste aantallen voor op de plassen in de uiterwaarden. De totalen waren in het midden van de winter het hoogst, echter de gemiddelden nemen in de loop van de winter toe.

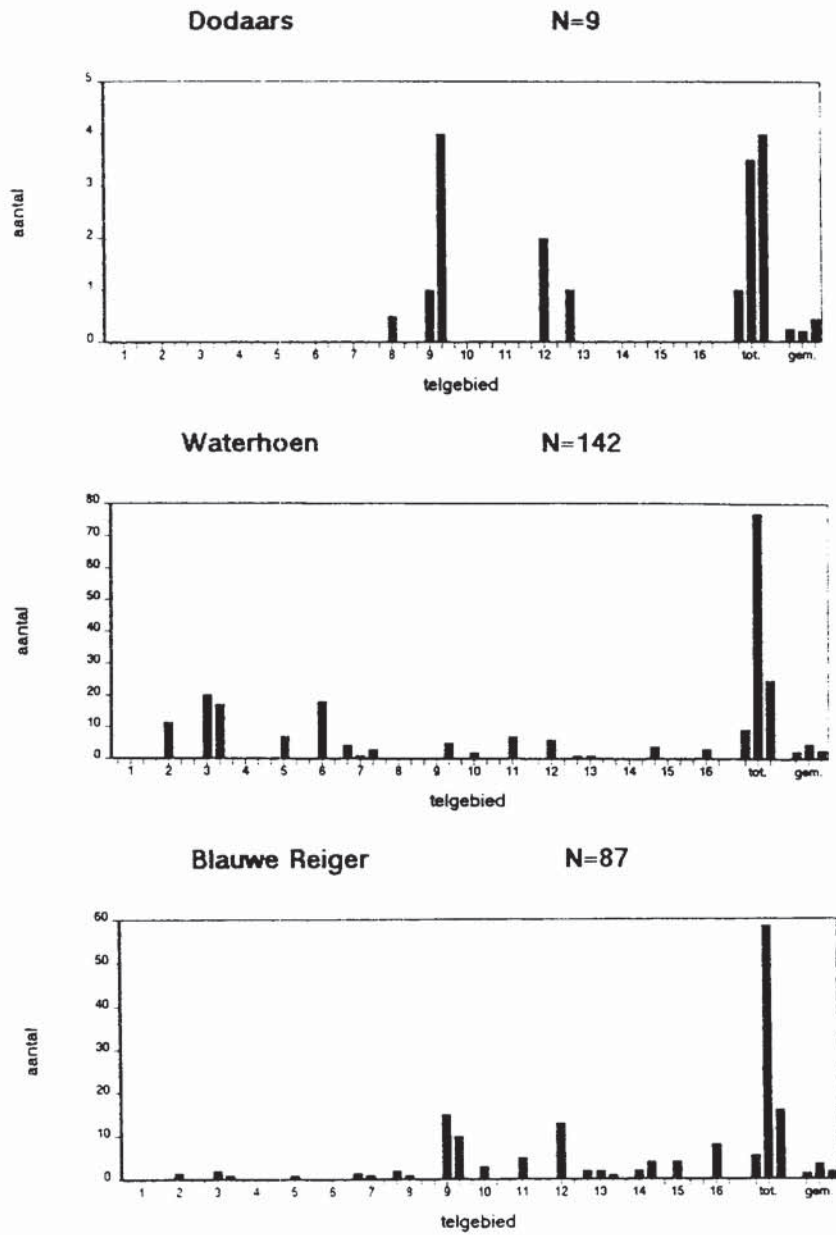
In de toekomst is het natuurlijk zinvol dat er structureel geteld wordt, bijvoorbeeld maandelijks een aantal gebieden. Dezelfde of nog een aantal extra gebieden zouden daarbij de komende winters onder de loupe genomen kunnen worden. Meer informatie daarover en een oproep hiervoor zullen in een volgende Vlerk verschijnen. Mensen kunnen zich nu al opgeven als ze interesse hebben voor deze telling.

Tot slot

De presentatie van deze telgegevens was natuurlijk niet gelukt zonder een aantal enthousiastelingen. In willkeurige volgorde waren dat: Remco Wester, Jan van de Wetering, Marcel Bonder, Jan Schoppers, BMP-ers van Rosendael, Norbert Kwint, Niek Zwijnenburg, Jos van der Leygraaf en Fokko Erhart. Hopelijk kan deze telling de komende winter ook weer op hun inzet rekenen.

Figuur 2. Resultaten van Dodaars, Waterhoen en Blauwe Reiger van de bekendtelling 1991

watervogelrapport

In de reeks deelrapporten van de avifauna is onlangs het deel Pleisterende Vogels in het Oostelijk Rivierengebied verschenen. Dit deel is samengesteld door Rob Vogel. Het is een lijvige pil geworden van wel 274 pagina's. Een belangrijk portie hiervan wordt ingenomen door figuren en tabellen. In dit rapport vinden we onder andere:
-een uitgebreide beschrijving van het onderzoeksgebied (18420 ha), waarbij niet alleen aandacht wordt besteed aan het uiterlijk maar ook aan de invloed van het water. De verdeling van land en water is hierdoor immers aan grote schommelingen onderhevig. Welke uiterwaarden worden regelmatig getnundeerd en kunnen zo van belang zijn voor overwinterend of doortrekkende watervogels.
-werkwijze: wie deed mee, welke deelgebieden werden geteld en wat waren de daarbij heersende weersomstandigheden.

En dan de aantallen. Het eerste deel bestaat vooral uit tabellen. Maxima en gemiddelden per maand per soort, talrijkste soorten per seizoen, maximum aantal exemplaren per exotische soort enz enz. Daarnaast worden de belangrijkste foerageergebieden (vooral Rijnstrangen/Bijland en uiterwaarden tussen Zutphen en Dieren) en slaappleatsen (vooral Bijland) aangegeven alsook ruilocaties (weinig belangrijke ruigebieden). De totalen worden voorts ook in een ruimer (Noordwest-Europees) kader geplaatst. Van ruim 10 soorten komen regelmatig belangrijke aantallen van de populaties voor in ons werkgebied.

Per soort is gekeken naar de verspreiding over het jaar, over het gebied en de aantalsontwikkeling per telseizoen sedert 1978. Indien relevant zijn hierover figuren opgenomen. In ieder geval wordt de fenomenen besproken per soort. Doordat pas sinds het eind van de jaren zeventig wordt geteld kan nog weinig worden gezegd over toe- of afname. Er worden alleen wat tendenzen genoemd. Van een min of meer structurele toe- of afname is bij zo'n 10 soorten sprake. Daarnaast zijn er ook soorten waarvan het voorkomen vooral afhankelijk is van de omstandigheden in het gebied en vooral de weersomstandigheden ten noorden van ons land. Door een verbeterende afwatering van de uiterwaarden lijken een aantal soorten tegenwoordig steeds minder voor te komen als overwinteraar in ons werkgebied. Dit geldt vooral voor Kleine Zwaan en enkele zwemende-soorten.

En passant worden ook de telresultaten van steltloperstellingen bij Olburgen nog meegenomen, waardoor dit rapport een enorme bult aan informatie te bieden heeft.